

Onderzoek naar ziekte-vrij status

Han Swinkels, Peter Vesseur, PV

Bij de bouw van het proefbedrijf te Rosmalen in 1986 is een bedrijfshygiënische unit voor vleesvarkens op ongeveer 100 meter afstand van de andere bedrijfsgebouwen geplaatst. Dit jaar zal de unit worden verbouwd tot een kleine gesloten unit voor 25 zeugen- en 80 opfokplaatsen ten behoeve van gezondheidsonderzoek.

In het "Praktijkonderzoek Varkenshouderij" zijn het afgelopen jaar meerdere artikelen verschenen over het nationale onderzoeksprogramma "Integrale Structuur voor Vrijwaring van infectieziekten bij varkens (ISV-varken)". In dit onderzoeksprogramma werken universiteiten, onderzoeksinstituten, gezondheidsdienst en praktijkonderzoek samen aan het verbeteren van de gezondheidsstatus van de varkensbedrijven.

Het Aujeszky-vrij programma in de Europese Unie heeft nogmaals duidelijk gemaakt dat gezondheidsstatus en behoud van export hand in hand gaan. Op dit moment kunnen alleen vermeerderingsbedrijven met een Aujeszky-vrij certificaat biggen aanbieden op de Duitse markt. Nederland kan deze slechts mondjesmaat leveren en verliest markt aan Denemarken en Frankrijk. Met de huidige opbrengstprijzen kan geen enkel varkensexporterend land zich dit veroorloven.

Niet volgen, maar voorop!

In het onderzoeksprogramma 'ISV-varken' zetten de gezamenlijke ondetzoeksinstellingen hoog in. In de komende jaren zal onderbouwend en toegepast onderzoek uitgevoerd moeten worden om programma's voor het ziekte-vrij maken van bedrijven voor de praktijk te ontwikkelen. Ook het bedrijfsleven en de varkenshouders zelf zullen nauw betrokken worden bij het onderzoek. Hiermee hoopt de Programma-groep te bereiken dat de vrijmakingsprogramma's snel hun weg zullen vinden naar de bedrijven, die oog en zorg voor de toekomst hebben,

Bedrijfshygiënische unit

Na de verbouwing zal de bedrijfshygiënische unit worden bevolkt met 25 zeugen met een hoge ziekte-vrij status. Bij de keuze van de ziekte-vrij status wordt rekening gehouden met het feit dat insleep van ziekteverwekkers die zich via de lucht over lange afstand kunnen verplaatsen niet kan worden voorkomen. Wel zal een stringent hygiënisch protocol worden toegepast. Met behulp van deze zeugen zal worden nagegaan of de ziekte-vrij status van genetisch materiaal van een bestaande zeugenstapel kan worden verbeterd met behulp van relatief goedkope en maatschappelijk aanvaardbare procedures.

De eerste procedure die zal worden getoetst is gebaseerd op het wegvangen van biggen bij de geboorte, ofwel "piglet snatching". Tijdens de geboorte worden de biggen op het proefbedrijf weggevangen en vervolgens uitgewisseld met de biggen van de pleegzeugen in de unit. In dit vroege stadium na de geboorte is de kans gering dat de biggen zijn besmet met de op het bedrijf aanwezige ziekteverwekkers. Na de verplaatsing worden de biggen gezoogd in een omgeving waar de in het vrijmakingsprogramma opgenomen ziekteverwekkers afwezig zijn. De biggen kunnen de op het bedrijf gangbare zoogperiode doorlopen. Een gedeelte van de biggen wordt vervolgens opgefokt tot fokgelt. De ziekte-vrij status van de fokgelten zal op verschillende tijdstippen worden getest met behulp van bloedonderzoek. Ook zullen de opfokresultaten van de fokgelten worden vergeleken met die van de fokgelten op het proefbedrijf.

Het gezondheidsonderzoek in de bedrijfshygiënische unit zal in 1996 als onderdeel van het onderzoeksprogramma "ISV-varken" van start gaan. ■